Oplot

Kraj: Plzeňský
Okres: Plzeň-jih
Správní obvod: Přeštice
GPS souřadnice: 49.579852N, 13.274226E
Nadmořská výška: 408 m n. m.
První pís. zmínka: 1243 (781 let)
Počet obyvatel: 334
PSČ: 334 01
Adresa URL: www.oplot.cz

Historie obce Oplot

První dochovaná zmínka o vsi pochází již z roku 1243. Tehdy byla ves v držení vladyky Lemara de Oplot, který zde sídlil se svými syny Witlou, Přibyslavem a Adlíkem. Jako vladycké sídlo jim sloužila tvrz, stojící pravděpodobně uprostřed návsi v místech dnešní školy. Vladykové z Oplota měli ve znaku stříbrné břevno natřikrát zlomené na způsob W na červeném štítě.
Původní staročeský název obce vznikl podle charakteru vsi - vyjadřoval oplocenou, plotem obehnanou osadu. Sám název prozrazuje, že původní obyvatelstvo Oplota bylo české národnosti. To dokazují také ryze česká původní jména všech zdejších statků. K roku 1272 jsou jako majitelé vsi zmiňováni Olbram a Lemar, dalším známým vlastníkem Oplota byl v roce 1379 Děpold. Počátek 15. století byl v Čechách velice revolučním obdobím zaměřeným na nápravu katolické církve. Husovy myšlenky se ujaly i ve zdejším kraji a v okolí Přeštic tak nastalo "velké duchovní probuzení."
V této době došlo k rozdělení Oplota a jednu část vsi získal do držení rod pánů z Roupova. K roku 1437 je na Oplotě psán Jan z Roupova. Na konci 15. století tuto část vsi vlastnili bratři Hynek a Jan z Roupova, kteří získali od svého souseda Viléma z Chřímova (toho času majitele obce Soběkury) louky "v gruntech pusté vsi Horušan" poblíž dnešního dvora v Horušanech jako odškodnění za část pozemku, kterou zatopoval Vilémem zbudovaný rybník u Dnešic. Posledním pánem z Roupova držícím Oplot byl v druhé polovině 16. století Volf z Roupova. Ten svým posledním pořízením dne 9. března 1570 ves spolu s dalším majetkem odkázal své manželce, která se však brzy po manželově smrti provdala za vladyku z Dolan. Tato část Oplota se nakonec dostala do vlastnictví kláštera v Chotěšově, když byla roku 1677 odkoupena proboštem Michalem. Od této doby pak na Oplot působil velký germanizační vliv.
Druhá část vsi mezitím šla svou vlastní cestou, až byla na počátku 17. století v držení Mikuláše Šice z Drahenic, který se do historie zapsal tím, že postavil zámek (tvrz) Poříčí v té podobě, v jaké jej známe dnes. Mikuláš Šic ke svým državám roku 1616 přikoupil Nedanické zboží, protože se však zúčastnil stavovského povstání, byl po porážce v bitvě na Bílé Hoře odsouzen ke ztrátě dvou třetin svého majetku, čítajících také část Oplota. Tuto část vsi spolu s dalšími osadami poté zakoupil Filip Adam, svobodný pán z Kronberka. Od roku 1623 tak druhá část Oplota patřila k červenopoříčskému panství. V této době již v Evropě probíhala třicetiletá válka, která se citelně dotkla také okolí Přeštic, když po zdejší hlavní silnici táhla bezohledná, drancující vojska do bitev. V druhé polovině 17. století bylo běžnému lidu v rámci zavedeného poddanství přidáváno množství robotných povinností a dalších břemen, které pak obyvatele vesnic sužovaly po 200 let.
Poříčí a tedy i Oplot zůstaly v držení rodu pánů z Kronberka až do roku 1692, kdy zemřel hrabě Adolf Otta z Kronberka. Po něm majetek přešel na jeho tři sestry, až se panství nakonec ujal pan Jan Jiří. Ten

byl znám jako velký bojovník, vyznamenal se v několika válkách, v roce 1716 však padl a panství tak zdědila dcera Františka, provdaná Torringová. Po ní získal Poříčí syn Norbert, který se ale dostal do dluhů a panství bylo prodáno v dražbě, novým majitelem Červeného Poříčí, a tedy i části Oplota, se pak stal bavorský kníže Kliment František.
K roku 1713 je v obci uváděno celkem 27 hospodářů. Roku 1790 čítal Oplot 45 domů, v roce 1838 bylo toto číslo o 6 vyšší, k tomuto roku zde žilo 355 obyvatel české národnosti. Z toho 32 domů s 263 obyvateli náleželo k chotěšovskému klášteru a zbylých 13 domů s 92 obyvateli k červenopoříčskému panství.
Polovina 19. století byla velice významnou dobou, která lidem přinesla významné změny. Nejprve bylo v roce 1848 zrušeno poddanství a o dva roky později se obce staly samostatnými správními jednotkami. Vyvázání se ze všech poddanských povinností a desátků však nebylo tak snadné, jak by se mohlo zdát - např. desátků se lidé museli vykoupit, jelikož však mezi nimi vládla obecná nedůvěra k listinám a podpisům (svou roli sehrála také negramotnost a malé vzdělání vůbec), a výkupní částka také nebyla zanedbatelná, zůstal Oplot v naturálním desátku až do roku 1863...
Na jaře roku 1862 byla oplotskými občany na místě malé kapličky zahájena výstavba velké kaple Panny Marie. Za finančního přispění řady šlechticů a osobností, dokonce i bývalého rakouského mocnáře Ferdinanda V., byla kaple v následujícím roce dokončena o pouti dne 4. října 1863 proběhlo její slavnostní vysvěcení. Obyvatelé Oplota si také uvědomovali, jak důležité je mít v obci vzdělané lidi, snažili se proto o rozvoj vzdělání. Již v roce 1859 bylo pro obec založeno Dědictví svatojánské a v roce 1860 Dědictví Maličkých, ze kterých měli být podporováni nejpilnější a nejnadanější žáci obce. Dne 5. února 1871 zde byla také zřízena obecní knihovna. Oplot byl odjakživa přiškolen k dnešické škole, na počátku 70. let však vznikla myšlenka postavit si školu vlastní. Díky přislíbené docházce dětí z blízkých osad Horušan a Petrovic byl splněn dostatečný počet dětí a úřady vydaly povolení k výstavbě. Na konci května 1877 byla nová škola postavena a od 1. ledna 1878 zde začalo vyučování.
V průběhu let obec postihovaly nejrůznější katastrofy a neštěstí. Jednou to byla veliká bouřka, jindy úder blesku (např. v roce 1889 udeřil blesk do zdejší kaple a poškodil věž, oltář a na několika místech zdi) či vichřice, nejničivějšími a nejobávanějšími však vždy byly požáry. A Oplot jich zažil opravdu dost, jen mezi léty 1865 - 1887 zde podle obecní kroniky došlo hned k šesti požárům, z nichž ten poslední zachvátil a zničil hned 7 domů! Po této události se obyvatelé obce konečně rozhodli, že musí proti ohni něco podniknout, a tak zde byl na začátku roku 1888 založen Sbor dobrovolných hasičů. Ještě v témže roce byla pro sbor zakoupena i čtyřkolová dvoupístová stříkačka s ručním čerpáním. Nikdo tenkrát zajisté netušil, jak brzo dobrovolní hasiči podstoupí svůj křest ohněm... Ten přišel v noci z 11. na 12. června 1888, požár zničil dva domy, avšak jak praví kronika, bez dobrého zásahu hasičů by byly škody mnohem větší. Po jedenáctiletém působení zdejšího hasičského sboru se v Oplotě konal sjezd a valná hromada Okresní hasičské Jednoty. Byla to velká sláva, sjezdu se zúčastnilo celkem 16 hasičských sborů se třemi kapelami.
K roku 1900 je Oplot zmiňován jako pěkná a pokročilá obec. V roce 1901 obec zažila událost v pravdě pohádkovou. Tehdy zde byl při přestavbě stavení č.p. 34 pod podlahou nalezen poklad! Tvořil jej hrnek naplněný 360 pražskými a míšeňskými groši, pocházejícími ze 14. století, tedy z dob Jana Lucemburského a Karla IV.
Druhá polovina 19. století a počátek století dvacátého byly v Oplotě ve znamení rozvoje a poklidného života. To dokazuje také společenský a kulturní vzestup, který obec zažívala, a který se projevoval např.

zakládáním různých spolků a organizací - vedle již zmiňovaného Sboru dobrovolných hasičů zde roku 1886 vznikla také Čtenářsko - hospodářská beseda, v roce 1910 byl založen místní Spolek cyklistů a o dva roky později také Spolek hospodářské strojní družstvo. Vedle nich se v obci rozvíjel také politický život, když tu byla v roce 1900 založena Sociálně demokratická strana, sdružující především horníky a dělníky, a v roce 1907 Agrární strana, složená především ze zemědělců. Dá se říci, že v této době mezi obyvateli obce panovala přátelská a spokojená atmosféra.
Vše ale ukončil rok 1914.
Rok 1918 konečně přinesl tolik očekávaný mír! První světová válka - válka, ve které padlo tolik mužů a tolik jich zůstalo navždy zmrzačeno, válka, která přinesla tolik útrap a strachu, konečně skončila. Propuklo všeobecné veselí, v Oplotě se uskutečnil průvod obcí, všichni oslavovali mír a svobodu, vždyť s koncem války také vznikl samostatný československý stát!
Ještě nějakou dobu po válce přetrvávaly problémy se zásobováním a další komplikace, život v obci se však pomalu ale jistě vracel do starých kolejí a brzy začalo nové období rozvoje a prosperity. Společenský a kulturní život, který byl za války značně utlumen, se nyní znovu rozvíjel, hned v roce 1919 zde vznikly tři nové spolky - Konzumní družstvo, Dělnická tělocvičná jednota a TJ Sokol Oplot. Vedle nich se v obci opět rozvíjel také život politický. V roce 1922 byla v Oplotě zahájena výstavba sokolovny. Po celé čtyři roky pak obyvatelé obce obětavě dobrovolně pracovali a vkládali nemalé úsilí i prostředky, aby mohla být nová sokolovna dne 6. června 1926 slavnostně otevřena. Budova pak sloužila také jako kulturní stánek, a to nejen obci, ale i celému okolí. Vedle cvičení se zde také hrála ochotnická divadla, pořádaly se tu zábavy a plesy apod... K roku 1920 Oplot čítal 670 obyvatel.
Úspěšná dvacátá léta pominula a přišla léta třicátá. Ta s sebou však přinesla hospodářskou krizi, která znamenala útlum prosperity. Ještě horší však bylo, že se v sousedním Německu dostal k moci Hitler a začal na Československo stupňovat tlak. Situace byla stále napjatější, dokonce proběhla mobilizace československé armády na obranu před německým vpádem, po podepsání Mnichovské dohody však již odpor mnohem silnějšímu nepříteli ztratil smysl a německá armáda obsadila Sudety. Druhá světová válka se nezadržitelně blížila.
Dne 5. května 1945 se v lukách na cestě do Dnešic objevily první obrněné vozy americké armády. Oplot minuly a pokračovaly v cestě, do obce však dorazilo auto Ranger s asi dvacetičlennou posádkou. Hned odpoledne téhož dne byla v Oplotě utvořena revoluční garda. Skupinka amerických vojáků zde zůstala až do 10. května, kdy i sem dorazila americká armáda - jednalo se o armádu generála Pattona, jezdecký pluk - eskadru A a B. Vojáci se v obci usídlili až do srpna, část v sokolovně, část ve škole a v domech, velká část jich také tábořila na návsi apod.. Za sokolovnou bylo vybudováno letiště. Podle pamětníků se američtí vojáci chovali velice přátelsky, za svůj pobyt zde obci zaplatili a oplotští obyvatelé na ně vzpomínali jenom v dobrém.
Brzy po válce se život v Oplotě uklidnil a vše se opět obracelo k lepšímu. Vítězství komunistů ve volbách a převrat v roce 1948 obci přinesl řadu změn. Po válce byly v Oplotě 2 soukromé obchody (u Štychů a u Sebránků), 1 řezník, 2 kovárny, prodejna ZKD a soukromí zemědělci. Nyní však byly soukromé prodejny a řeznictví zrušeny, jeden kovář se odstěhoval a druhý koval pro JZD, které v obci vznikalo se značnými obtížemi (založení menšinového JZD v Oplotě proběhlo dne 23. 4. 1950). Zemědělcům byly vyměřeny vysoké povinné dodávky, které buď nemohli splnit, nebo jim po odevzdání nezbylo krmení pro vlastní dobytek, proto byli nakonec nuceni vstoupit do družstva. V roce 1951 proběhla hospodářsko - technická úprava pozemků, která spočívala ve scelení nejbližších pozemků v obci pro JZD a přidělení vzdálenějších

polí soukromě hospodařícím rolníkům.
Následovala adaptace stáje pro dojnice v č.p.20, v prvním pololetí roku 1952 pak byla dokončena i adaptace stáje v č.p.32 na výkrmnu vepřů. Přestavby a adaptace stodol a stájí v obci pokračovaly i v budoucnu. V dubnu roku 1955 byla zahájena výstavba velkého střediska JZD, které tvořily dva kravíny, prasečníky, sýpky apod.. Začalo se také se stavbou methanky (výroba plynu z chlevské mrvy), ta však nebyla dokončena.
V roce 1959 do zdejšího JZD vstoupili poslední soukromí zemědělci. Po roce 1960 se JZD začala slučovat, oplotské JZD se spojilo s Dnešicemi a Přestavlky a neslo název JZD Budovatel Dnešice.
V roce 1960 se začaly slučovat také okresy - tehdy byl zrušen okres Přeštice, pod který patřil i Oplot, a od této doby obec náleží pod okres Plzeň jih se sídlem v Plzni. Ve stejném roce se v obci také zrušil MNV a správa veřejných věcích přešla do Dnešic, které byly povýšeny na střediskovou obec. Po sloučení obcí následovalo také sloučení školy - I. a II. třída byly ve Dnešicích, III. a IV. třída v Přestavlkách a V. třída v Oplotě. V dolní třídě zdejší školy pak byla zřízena mateřská škola.
V roce 1960 proběhla adaptace prodejny Jednoty z bývalého hostince U křížku. O rok později byla předělána na samoobsluhu, tento krok se však příliš neosvědčil, proto zde byl znovu zaveden pultový prodej.
Mluvíme-li o životě v obci po válce, neměli bychom opomenout ani spolkový život, který byl válkou značně utlumený. Již v únoru 1948 byly v Oplotě tělovýchovná jednota DTJ a Sokol sloučeny v jednu organizaci TJ Sokol Oplot. V roce 1955 pak byla obnovena činnost házenkářského družstva, které mělo v obci tradici již před válkou, a které obec dobře reprezentovalo svými pěknými výkony. Nyní se házená v obci ještě rozšířila a svou tradici si zde udržela až do současnosti. Vedle házené a dalších aktivit zdejší TJ Sokol také nacvičovala spartakiádní skladby. Dalšími organizacemi v obci byly v této době Československý červený kříž, Myslivecké sdružení, jehož počátky v Oplotě sahají až do roku 1920, dále pak Český svaz žen, Český svaz mládeže a pionýři. Z politických stran se v obci po válce vytvořila KSČ.
V roce 1963 byly zahájeny práce na kanalizaci, každý rok se udělal kus, až byla roku 1967 dokončena. Od roku 1964 do r. 1967 byly v Oplotě také vysázeny stromy, které obec krášlí dodnes. Nejprve to byly okrasné stromy na Františku a topoly u hráze rybníka, následovaly lípy na návsi, okrasné sakury a nakonec byla vysázena třešňová a švestková alej na silnici k Přestavlkům. Nehezký zážitek obyvatelům obce přinesl rok 1968, kdy byla po obsazení republiky vojsky Varšavské smlouvy mezi Žerovicemi a Oplotem umístěna děla. K žádnému neštěstí však nedošlo a vojska se odtud brzy stáhla.
V roce 1972 byla provedena přestavba zdejší požární zbrojnice. Ve stejném roce byla také zahájena oprava sokolovny, její adaptace a přístavba výčepu s klubovnou byly dokončeny v roce 1974. Během roku 1973 v obci proběhla oprava střechy kaple, v následujícím roce se přestěhoval V. ročník zdejší školy do Přestavlk a škola podstoupila generálku. Mateřská škola se přestěhovala do horního patra, kde byla zřízena ložnice, pracovna pro děti, šatna, sociální zařízení a moderně vybavená kuchyň. Dále bylo zmodernizováno vytápění, všude byla instalována el. akumulační kamna. Nutno podotknout, že celá oprava a modernizace proběhly za pomoci místních občanů. V roce 1985 se v Oplotě začala stavět nová prodejna, také zde se na výstavbě obětavě podíleli občané obce. Budova se slavnostního otevření dočkala v prosinci 1986.